

prostost, če prekorači meje, ki so mu strogo ukazane! Strahovito razsaja potem, neusmiljeno pokončujoč, vse, kar mu pride v last! — Pazite torej na žveplenke..., pazite na ogenj! —

Dopisi in novice.

Občni zbor katoliškega podpornega društva za šolske sestre v Celji je bil 7. novembra t. l. To društvo je v podporo šolskim sestram, katere vzdržujejo tam deklisko šolo, ki se je iz 2raz. na 3razredno razširila. Odraščena dekleta prihajajo pa tudi v nedeljsko šolo med predpoldansko in popoldansko službo božjo; mnogo odraslih deklet se vadi v posebnih urah priločnih ženskih del. — Pretečeno leto so postavili novo šolsko poslopje, primankuje pa še 5000 gl., da se popolnoma doverši. — Za zidanje hiše se je uže potrosilo 13.259 gl.; knezoškof so dali 11.500 gl., dobrotniki še primanklje 1759 gl. 81 kr.; prostovoljne voznje, darovan les znaša okoli 1000 gl. — Do 5. novembra so znašali letošnji dohodki 1142 gl. 7 kr., vsi stroški pa 1022 gl. 71 kr. — G. Miha Žolgar, dež. poslanec in profesor na gimnaziji, stavi sledeči predlog: »Občni zbor katoliškega podpornega društva v Celji nalaga svojemuo odboru, naj vkrrene, kar je potrebno, da se ustanovi pri dekliski šoli šolskih sester za odgojo deklet zavod, v katerem se bodo vseh ženskom potrebnih reči učile in vadile s posebnim ozirom na to, da se bodo odrasla dekleta slovenščine in nemščine, kolikor mogoče dobro naučile«.

Ta predlog se sprejme po kratkem razgovoru. Ko bi se to izvedlo, tako bi se nekak zagotovil obstanek šole v tem slučaju, ako vtegne kedaj prenehati katoliško podporno društvo. Po zborovanji je bila tombola, za tombolo pa društvena zabava. Načelnik se zahvaljuje konečno vsem podpornikom, kajti katoliško podporno društvo skerbi za deklisko šolo, pomaga ubožni deci z obleko in obutalom, a združuje tudi osebe različnih stanov in raznih jezikov; vredno je tedaj svojega imena »katoliško«.

Novo šolsko poslopje v Zrečah pri Konjicah na Štajarskem je bilo blagoslovljeno 3. novembra. Šolski otroci so se zbrali ob 8. zjutraj v stari šoli in šli v cerkev k sveti maši. Novo šolsko poslopje so blagoslovlili prvič zunaj, potem pa tudi posamezne izbe. Po blagoslovljenji je č. g. župnik razkladal otrokom važnost šolskega poduka za časno in večno srečo. Iz ljubezni do svojih starišev, do dobrotnikov šole, posebno pa iz ljubezni do sebe naj bi otroci pridno hodili v šolo. Po sklepu govora so molili za cesarja, za vse dobrotnike šole; za otroke in učitelje, da bi jim Bog dal potrebne pomoči. Blagoslovljenje šole je ganilo otroke in vse pričujoče. — Svtili cesar so dali za šolo 300 gl. in tudi graška hranilnica je k zidanju pripomogla.

Za verske šole in znižanje šolske dolžnosti od 8 na 6 let prosijo vže v tretjič konservativni nemški kmetji na Štajarskem. Letos so deželnemu zboru predložili tako prošnjo; podpisalo se je 676 srenjskih zastopov. Dvajset poslancev, voljenih v kmetiskih skupinah, ki tedaj govore v imenu 700.000 prebivalcev, se je krepko potegnilo za kmete. A liberalna večina je zavrgla to prošnjo. Sedaj se pa kmetje obračajo do sl. ministerstva, ter prosijo: »I. da se ljudskim šolam verne verski značaj; II. da se obiskovanje šol od 8 na 6 let skercji in stroški za šole zmanjšajo, pa tudi z uvedanjem šolnine pravičneje razdelé. . . . Prosvicji govore tudi za nedeljske šole, v katere naj zahajajo 13- in

14letni, če kaže tudi 15- in 16letni otroci. Sedanje šolstvo, pravijo, se jim predrago zdi, in verhu tega so še šolski stroški neprimeno in krivično razdeljeni. . . . (Na Kranjskem traja šolska dolžnost le 6 let, 2 leti pa ponavljajna šola; je prav popolnoma dosti ne samo po selih, ampak tudi po mestih, kjer bolj zmožni otroci lahko prestopijo v srednje šole; kdor pa nima talenta in veselja do šole, naj se vže s 13. ali 14. letom pošlje k rokodelstvu, da boče v kacih 3 letih sam kruh služil; ako se to izpelje in preneha prenapeto šolsko silenje, bi bili stroški za šolstvo zdatno manjši; napačno pa bi vendar bilo, ko bi začeli štediti pri šolskih potrebščinah ali pri učiteljski plači. — Vzemimo poslednje le kakor gmotno vprašanje, kajti človek naj bo ta ali un, je vendar-le na zemljo navezan. Mladenič ali deklica, da postane učitelj ali učiteljica, se mora učiti najmanj 12 let; v tem času stane starišem veliko denarja, kar reprezentuje lepo istino (kapital); ni tedaj zameriti starišem, ki so toliko trosili, in mladenčem, ki se mnogo mnogo učili, da želé vendar spodobne stanovske plače pri učiteljstvu. — Šolnine na Kranjskem ni, razen v Ljubljani na mestnih šolah, ker mesto samo vzdržuje svoje šole, verhu tega je v Ljubljani 10% naklad za šolstvo, po deželi pa je 18 odstotkov. Šolnina po ljubljanskih šolah pa navadno zadeva le tiste, ki vže itak kakor hišni posestniki ali trgovci šolski davek plačujejo; večina učencev ne plačuje šolnine. Da bi si kmetje in sploh veliki posestniki šolska bremena radi olajšali, to se samo ob sebi razume, ali iz nič ni nič. Ur.) —

Iz seje c. k. dež. šl. sveta za Kranjsko v Ljubljani dné 4. nov. t. 1.

Ko se seja prične, pozdravi gospod predsednik na novo vstopivšega uda gospoda c. k. dež. nadzornika dr. Zindlerja in perovodja prebere razrešene uloge.

Na dnevnem redu je bilo:

Sklepalo se je na podlagi mnenje deželnega odbora o prošnji šolske občine, da se razširi štirirazredna ljudska šola na 5razredno in da se napravi vzporeden razred.

Po nasvetu dotičnih krajnih šolskih svetov se je priznala nagrada petim učencim verozakona na 4razrednih ljudskih šolah, in okrajnim šolskim svetom se je ukazalo, da naj obravnajo denarno stran; t. j. od kod se ima to izplačati.

Razrešene so bile prošnje za oproščenje šolnine, predložene po ravnateljstvu srednjih šol.

Ljudskemu učitelju se je dovolilo stopiti v pokoj in priznala se mu je normalna pokojnina.

Razrešni ste bili dve prošnji za zvišanje pokojnine iz milosti in jedna za tako pokojnino.

Prošnja ljudskega učitelja, predlagana po rekurzu za prvo petletno doklado, je bila uslišana.

Po okrajnem šolskem svetu nasvetovano premeščenje necega učitelja je bilo dovoljeno in dalo se je pooblaščenje za umeščenje pomožnega učitelja.

Stalno so bili umeščeni trije ljudski učitelji.

Odbrali so šest ljudskih učiteljev, katerim mislijo dati Metelkove stipendije; imena so bila poslana ordinarijatu, da temu priterdi.

Na podlagi izvršene disciplinarne preiskave zoper necega učitelja, ki se je uže večkrat spozabil v svojim službovanji, se je sklenilo, da se ima učitelj službe odstaviti.

Razrešeni so bili pozivi zoper napovedane kazni zaradi šolskih zamud, potem prošnje za nagrado in denarno pripomoč.

„Soča“ poroča s Krasa: Gosp. c. k. okrajni glavvar sezanski je po »zasišanji«
krajnih svetov v Sezani in Komnu ukazal, da se za tekoče leto uvede obligatorično poučevanje v nemškem jeziku na štirirazrednej ljudski šoli v Sezani in trirazredni ljudskejši šoli v Komnu. To je potem on naznanil okrajnemu šolskemu svetu v Sezani, kateri je to naredbo okrajnega glavvarja na znanje vzel in potem še sklenil, da se ima uvesti obligatorično poučevanje nemškega jezika tudi na dvorazrednej šoli v Tomaji in na enorazrednej šoli v Nabrežini, v Gorjanskem in v Kostanjevici. Poduk v nemškem jeziku se ima pričeti v večrazrednih šolah že v drugem razredu. Ta naredba se je tudi že uvedla dejansko! —

Gera (Nemško, Reuss-Schleiz). Kako tam strahujejo šolsko mladino. — Pri telovadbi je kaznoval učenik II. meščanske šole dečka zaradi nepokorščine in prederznosti s tem, da ga je nekterekrati po herbtu udaril. Deček mu je uporno odgovoril: »Vi me ne boste kaznovali, bom očetu povedal.« — No, učenik je že vedel kaj ima sedaj storiti. — Po šoli je šel deček s starejšim bratom za učiteljem, ter ga po poti zmerjal. — A ni še dosti. Na potu, ju sreča oče dotičnega dečka. Komaj sliši oče o dečkovi kazni, kar stopi pred učenika, obklada ga s priimki in vdari na lice. Ravnatelj dr. Bartels je potem tožil pri sodniji. Začela se je preiskava zoper očeta. Ravnatelj pa je obsodil dečka, in šolski sluga mu je tako hlačice stepel, da morda prihodnje več ne bode učenika zasmehoval. Mati, slišati obsodbo, je pridirjala kakor besna v šolo ter klicala: protestujem, apelujem, a ravnatelj je mirno rekel: poprej batine, potem pa protest. — Tudi našim smerkavim gospodičkom bi to ne škodovalo.

Iz Neapolja piše učitelj v solstvu tam doli tako-le: Dosihmal je šolsko moranje samo še na papirji, in rujavi potomec Lazaronijev, z živimi in krasnimi italijanskimi odmi, se čuti zlahnorojenega sina zedinjenje Italije, ker postava brezpogojno prepoveduje, telesno kaznovati učenca. V naši domači (nemško-evangeljski) šoli, kamor hodi tudi nekaj laških otrok, je učenik prevedel, da je bilo treba razposajenega lahonskega dečka kaznovati, kakor je to navada na Nemškem. Oče je to naznanil pri gosposki; ta kaže na postavo in žuga šolo ustaviti. Komaj da so stvar potlačili. — Na Nemškem nimate pojma, kaj se pravi začeten učitelj biti v laški šoli. Čuditi se je, kako so otroci zmožni, ali ni ga redu, ne miru, vse je kakor na škripcih; ko bi nemški učitelj ne smel pri taki razposajeni trumi kaznovati, bi rajne vse popustil, šila in kopita pobral, ter romal v svojo domačijo nazaj. —

Šolsko moranje (Schulzwang) bodo vpeljali tudi na Angleškem. Gosposka zbornica je prejela dotično postavo, vsled katere se ima to moranje vpeljati po vsi deželi.

Iz Novega Jorka. (Katoliki v severni Ameriki.) Letošnje ljudsko šteje je pokazalo, da je čedalje več katolikov v severnih zedinjenih državah. Število njih je 6,143,222 v 61 škofijah. — V teh je škofov in nadškofov 67, mašnikov 5989, cerkev in kapel pa je 6507. V bogoslovnih semeniščih je 1136 dijakov, in v verskih šolah 405,234. (Tam imajo poleg verskih šol tudi občinske [Communalschulen], brez določenega veroizpovedanja.) Štacijonov za misionarje je 1726, kolegij, semenišč in akademij 687, cerkvenih šol 2246 in dobrodelnih zavodov 373. Skoraj v vsakem večjem mestu se vzdigujejo nove katoliške cerkve, prav terdno in lično postavljene. V Novem Jorku so pred nekaj časa postavili krasno stolno cerkev iz mramora, sedaj pa delajo palačo kardinalu Mac Closkey-u.

Šolstvo le-tam, V Novem Jorku so potrošili l. 1877/78 za mestne šole nad 8 milijonov gl. a. v. Dve tretjini plača država Novi Jork, tretjino pa mesto. Učencev je bilo po mestnih šolah 264.773, a učnikov 3420.

Šolstvo na Ogerskem. Najnovejša poročila so: V ljudsko šolo je hodilo 1.644.803 učencev. Med tem je bilo Ogrov (Madjarov) 794.915, Nemcev 271.513, Rumunov 205.374, Slovakov 263.624, Serbov 36.716, Hrvatov 27.076, Rusinov 45.591. V teh 15.715 šolah je bil poučen jezik: v 7197 šolah madjarski, v 953 nemški, v 2848 rumunski, v 1837 slovaški, v 260 serbski, v 66 hervaški, v 481 rusinski, namešan pa 2083 šolah. Nemcev je tedaj skoraj 70.000 več po šolah, kakor Rumunov, a vendar imajo le-ti 3krat toliko šol kakor Nemci, tudi Slovaki imajo več šol, kakor Nemci, vprašanje je le to, kakovšnih, in kje so boljše zgrade?

Od potresa v Zagrebu in o groznem strahu prebivalcev se bere po vseh časopisih. Ako človek uide vodi ali ognji, zahvali se Bogu za oetbo, ter je vesel, da je nevarnost prestal, a drugače je pri potresih. Noč in dan živi človek v strahu, kedaj se boče potres ponovil, in boče pokopan pod razvalinami svoje hiše; potresi v Zagrebu so se ponavljali več kakor teden dni. Od 15. do 16. je bil še prav močen potres, in potem še manjši. Matem. prirodoslovni razred jugoslovanske akademije znanosti i umetnosti prosi vsakega rodoljuba in prijatelja znanosti, ki je to prikazen opazoval, da na tanko opiše kaj je bilo, kako je bilo i. dr. —

Teorija o potresih ni dognana, eni jo pripisujejo plutonskim, drugi neptunskim vplivom; Falb pa pravi, da mesec upliva na zemljo, kakor pri plimovanji morja, tako tudi pri potresih. — Jedro zemlje je namreč raztopljen masa, in mesec jo privlači, od tod nastanejo potresi; o mladi luni jih je bilo blezo največ, kakor se bere po zgodovini. Mi pa recimo: šibe potresa — varuj nas Bog!

Iz Železnikov, 19. novembra. — Po večletni navadi smo tudi letos pri nas današnji dan kot god presvitile cesarice Elizabete prav spodbudno obhajali. Zjutraj že ob $\frac{1}{2}$ 7. uri se je mladini odperla šolska dvorana, ki je bila na sprednji glavnej steni okinčana s sliko presvitile cesarice v zlatem okviru, ter obdana z cesarsko in národno zastavo. Ob $\frac{3}{4}$ na 7 podala se je mladina paroma v cerkev k sv. maši. Po skončanem sv. opravilu povernili smo se zopet nazaj v šolo, kjer smo najprej opravili primerno molitev za presvitlo cesarico, da bi Jim namreč Bog milostno blagovolil podariti še mnogo mnogo srečnih, zdravih, veselih in zadovoljnih let na svetu, po smerti pa nevenljivi venec svetega raja. Po molitvi zapela je mladina navdušeno zadnji oddelek cesarske himne, in bila v spomin veselega dneva obilno obdarovana z raznoverstnim šolskim blagom, katerega nam je »Národna šola« tudi letos podelila. Mladina, po večjem siromašna, je bila s tem darilci jako oveseljena. Da so šolski uki počivali ta dan, razumé se samo o sebi. —

Šolska letina je tudi za letos dobro pokazala, t. j. oglasilo se je za šolo okol 140 otrok. Kar je dozdaj pri nas še manjkalo, namreč učence za ročna dela, je letos pridobljeno. Prezela je ta poduk jako zmožna tukajšna rojakinja in nekdanja učenka naše šole M. D. — Oboji, učenica in učenke, imajo za ročna dela enako veliko vuemo, in upati je, da bomo o sklepu leta zamogli se skazati z prav ličnimi ročnimi izdelki. Treba pa je tudi pri nas resno skerbeti za novi zaslužek, ker žebljarija, od katere je naše ljudstvo dozdaj živel, obeta popolnoma prejenjati. Pa če se tudi ta stvar na bolje zaoberne; saj je za vsako deklico in sploh za ženski spol častno, ako si zuajo potrebne pletenine in enake stvari same narejati.

Josip Levičnik.

Berž kaj novega. Mihel se je zbudil, na noge poskočil, in s pestjo nameril — a komu in čegav Mihel? No, nemški Mihel. — Pri zboru nemških konservativcev v Lincu 22. p. m. je rekel knez Lichtenstein o tako zvani nemško-

liberalni stranki, ki je uže od l. 1860 na kermilu, da se je odsihmal trikrat levila, trikrat svoje obličje premenila. »Pervič se je imenovala ustavoverna stranka; a ustavo, katero je samo ustanovila, je pokazila tako, da prvi ni kar nič podobna; drugič je obečala sroče in bogastva, a prišel je žalostni krah; sedaj se pa stranka, ki je toliko let vse v rokah imela in ljudstva za nos vodila, skriva za nemštvo, govori o nevarnosti nemškemu življu in o vznemirjenju nemškega prebivalstva.« — Knez Lichtenstein pove potem terpke resnice oholim liberalcem, za njim še govore pl. Lienbacher, Greuter i. dr. Skrajni čas je pač bil, da so Nemci javno izrekli, da so pravi Nemci, a da ne teže zunaj Avstrije, marveč da hočejo v Avstriji biti in tam spravo narediti z drugimi narodnostmi. — Da so Slovani vsi za Avstrijo, o tem se ne more dvomiti, vsaj bi jim bilo povsod slabeje, kakor v Avstriji, a da Nemci v tako sijajnem zboru to izgovore, to je velike pomembe, in zopet moramo reči, konservativni Nemci so sè svojo previdnostjo in deržavno modrostjo rešili Avstrijo brezkončnih borb. — Sedaj, ko je led prebit, bode prišla sčasoma pomlad.

Marija Terezija in Jožef II. — 29. novembra t. l. je bilo ravno 100 let, ko je slavna cesarica Marija Terezija svoje oči zatisnila, in ko je cesar Jožef II. nastopil vlado avstrijske deržave; nemški cesar je postal takoj po smerti svojega očeta cesarja Franca Lotarinskega, ki je bil nemški cesar od l. 1745 — 1765. Marija Terezija je bila zadnja iz hiše Habsburgove, in kakor je bil njen praded Rudolf izversten in slaven vladar in v blagor cloveštva, tako je bila tudi Marija Terezija slavna in zgodovinsko znamenita oseba, mila in blaga vladarica. Tudi cesar Jožef je pred vsem želel, posrečiti svoja ljudstva; a znano je pa tudi, da je pred svojo smertjo sam preklical svoje reforme, izvzemši oproščenje kmeta in versko sterpljivost (Toleranzedikt). Rekel je, da naj mu zapišejo na grob: tukaj počiva knez, ki je vsem ljudem naj boljše želel, pa v svojem življenji ni drugega okusil, nego britkosti. In vendar, kaka razlika med cesarjem Jožefom, ki je hotel avstrijske narode ponemčiti iz tega namena, da povzdigne Avstrijo in med sedanjimi germanizatorji, ki ne delajo za velemoč Avstrije, marveč za nje oslabeenje in razpad, in zoper cesarjeve besede, ki je slovesno izrekel: naredite mir med mojimi narodi. — Ako ti proslavljajo spomin cesarja Jožefa, naj se tudi od njega uče ljudomilosti, požertovalnosti in nesebičnosti, cesar Jožef je delal kakor najpridnejši uradnik ne le od zore do mraka, marveč pozno v noč, ne gledé samega sebe; vodili so ga dobri nameni; kaj pa vodijo naše germanizatorje, ki delajo rokodelstva iz vznemirjenja narodov, — za svoj žep in za samovlasten prid. — Po ljudskih šolah se največ povest pri zgodovini bere iz življenja Marije Terezije in Jožefa II., posebno je pa spomin na cesarja Jožefa priljubljen med prostim ljudstvom, kajti ljudstvo ne pozna tolikanj više politike, kakor ljudomilega in dobrotljivega vladarja. — V zalogi Karola Graeser na Dunaji, I. Wallfischgasse, izhaja knjiga, ki obsega 32 strani v 8° s desetimi podobami; cena ji je 10 kr., 50 iztisov — 4 gl, 100 — 6 gl. Dobliva se ta knjiga po vseh knjigarnah v Avstriji, v Ljubljani pri J. Giontiniju.

Slovstvo. „Kres“, leposloven in znanstven list, je ustanovljen. Izhajal bode v prijaznej obleki in obliki v mesečnih zvezkih na 3 — 4 polah začetkom vsakega meseca počenski od novega leta 1881.

Kres velja na leto 4 gold., na polleta 2 gold. in se tudi lahko po zvezkih v knjigarnah kupuje.

Na razposlani poziv se je do zdaj že toliko gradiva nabralo in toliko sodelavcev oglasilo, da bode mogoče Kresov načert in namen dobro izpolnjevati. Uredništvo in založništvo si bode prizadevalo svoje zaupanje in udanost, ki jo

vživa pri slovenskem občinstvu **djanstveno** opravičiti, prepustajoč sodbo o vrednosti Kresovih spisov slovenskemu razumništvu.

S temi besedami se obračamo do vseh Slovencev s prošnjo, naj blagovolijo naše podvzette gmetno in duševno podpirati.

Naročba se naj od danes naprej pošilja na založništvo in opraviništvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora; rokopisi pa, ki se bodo po mogočnosti odškodovali, dr. Jakobu Sketu v Celovec.

V Celovci, 15. novembra 1880.

Uredništvo in založništvo.

Nauk v gospodinjstvu bodočim gospodinjam, ženskim učiteljicam, učiteljem in učiteljicam na višjih dekliških razredih ljudskih in meščanskih šol. Poleg nemškega izvirnika Ivana viteza Hermann-a prosto poslovenila J. N. in J. L. Cena 40 kr. Založil Ivan Lapajne v Kerškem. — V Terstu, nova tiskarnica Fran Huala, 1880. Ponatis iz »Edinosti«. Tako se zove knjiga, ki obsega 54 strani v 4° in razpravlja v 24 poglavjih, česar je treba vediti gospodinjam v raznih opravilih gospodinjstva, namreč v kuhinji, pri perilu, pri pehišji, pri oskerbovanji družine v zdravih in bolnih dneh, — zadnje poglavje govori prav primerno o ženskem ročnem delu. — Gospodinjam bode dobro služila knjizica.

Razinger-Žumrov slovenski in slovensko-nemški Abecednik je sl. ministerstvo dovolilo za rabo po ljudskih šolah dné 7. novembra št. 17.029. Pervi stane 20 kr., a drugi 25 kr. Na 10 iztisov se dobi jeden po verh. V Ljubljani se ga po nekaterih šolah takoj vpeljali, tudi iz dežele se mnoge šole oglašajo zanj. Abecednika sta izdelana po najnovjšem učnem črtežu, in tudi unanja oblika ji priporoča.

Peter rokodelčič, — poučno-zabavna povest — je zagledal beli dan. — Povest je prav primerna našim časom, iz katerih je vzeta. Knjizica velja terdo vezana 45 kr. in se dobiva pri uredniku »Vertca« g. Ivanu Tomšiču, glavni terg št. 9.

Živiao - zdravniška in podkovska šola v Ljubljani ima še ostati in poklicati se ima asistent na to šolo. Dr. Bleiweis je 30 let na tej šoli brezplačno poučeval. Komisija, v to sklicana, je tudi spoznala za dobro, naj se v Ljubljani napravi popolna zdravniška šola s slovenskim učnim jezikom za Kranjsko, Štajersko, Hervatsko in Dalmatinsko. Šola se je letos začela 15. novembra in šteje 16 učencev.

Anatomijske stenske table, ki so rabljive po šolah, ne smejo viseti po steni, drugače ne, ako se istočasno rabijo, ker pri tem se ima gledati na starost učencev, katerim bi bile take podobe spodtekljive, ko bi jih stalno imeli pred očmi.

41 različnih šolskih štipendij je v listu »Laib. Zeitg.« razpisanih z dostavkom, da imajo prošnjiki svoje prošnje po dotičnem šolskem vodstvu c. kr. deželni vladi vložiti do 15. dné decembra t. l.

Nova šola v Ljubljani je začasno v hiralnici (v Kravji dolini) za tiste dečke, katere je izročil deželni odbor usmiljenim sestram, poučuje tam abs. učit. kand. gđč. Ravnahar in usmlj. sestra Patientia Zupanič.

Vincencijevo društvo je kupilo dvoje hiš na spodnjih Polanah, v teh hišah je asil (zavetišče) za dečke, in sprejetih je tudi 15 dečkov v bodoče deško sirotišče, ki se ima napraviti v teh hišah, od teh 15 dečkov nekateri dobivajo deželne štipendije, drugi so zastonj. Dečki asila in iz bodočega sirotišča hodijo v mestne šole, in učitelji mestnih šol lahko veliko dobrega store, ako se brigajo za te zavode.

† 15. m. m. je umrl tukaj v. č. g. **Gustav Köstl**, roj. 14. julija 1824 v Ljubljani in od l. 1866 župnik pri mestni fari sv. Jakoba. Mertvaški sprevod v sredo 17. m. m. je bil tako veličasten, da je v Ljubljani malo takih; nekaj je bilo vreme ugodno, a poglavitno je, da je bil rajniki, bivši stolni kaplan in pozneje župnik pri sv. Jakobu, obče znan in čislán duhoven, dobrotnik revežem, posebno sramožljivem in skritim. — Na tistem prostoru, kjer smo ga, nastopivšega župnika, pričakovali in pozdravljali, čakali smo tudi s šolsko mladino 11. mestne šole mertvaškega sprevoda. — Kakšnega duha je bil rajniki, kaže naj bolj njegova oporoka; glavni dedič je Vincencijevo društvo za deško sirotišče. — Rajniki je bil nekaj časa član bivšemu krajnemu šolskemu svetu, šoli in učiteljem, njegovim faranom prijazen, postrežljiv in blagi župnik. N. v. m. p.

Iz Kamnika. V nedeljo dné 14. novembra t. l. smo izročili materi zemlji truplo rajnega g. P. Fortunata Vidica, vodja tukajšnji 4razr. ljudski deski šoli. Da je bil rajni priljubljen pri vsacem človeku, je pokazal njegov pogreb, kterega se je vdeležilo mnogo duhovenstva, učiteljstva, meščanstva, čitalnica z zastavo, obe tukajšnji šoli in še drugega ljudstva iz okolice. Čitalnični g. g. pevci so mu zapeli v cerkvi, kakor tudi na grobu. V ponedeljek dné 15. m. m. je bila maša za rajnega v samostanski cerkvi, ktere so se vdeležili učenci in učenke. — Rajni je bil učenjak v vsakem obziru, bral je veliko, bil zelo priljuden in prijazen. Star je bil še le 34 let, v samostan je vstopil z 18. letom, poslali so ga še mladega na novomeško gimnazijo, pozneje v Pizino za učitelja, v gerščini in v latinščini podučeval je v višjih razredih. Od leta 1873 je služboval tukaj za kateheta in od 1875 za kateheta in vodja. Mladina bode zelo pogrešala izvrstnega svojega učitelja, tovariši zvestega prijatelja, domovina iskrenega narodnjaka. N. v. m. p.!

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraji Kamniškem. Na 2razredni šoli v Komendu pri Kamniku, 2. učit. služba, l. p. 400 gl. in stanovanje do 10. decembra t. l.

V šolskem okraji Postojnskem. Na 4razredni šoli v Postojni, učit. služba, l. p. 600 gl., eventualno 500 gl., do 10. decembra t. l.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Tomaž Petrovc, spr. učit. kand., je začasno pomožen učitelj v Šent-Gothardu pri Trojanah; gđč. Ana Costa, spr. učit. kand., začasno v Planini. Gđč.: Marija Vrus in Kristine Železnik, spraš. učit. kand., prva v Dragatušu na drugo, in K. Železnik na tretjo učit. službo v Semič. G. Jože Muren je pomožen učitelj v Dražicah pri Metliki in župnik g. Rajmund Kalan na Verhu pri Černomlji. Spraš. učit. kand. g. Wilhelm Gebaur, začasni učitelj pri sv. Trojici, pri Terzišu poleg Mokronoga. Gosp. Jereb iz Vodice v Tunjice pri Kamniku. G. France Kavčič je postal stalni nadučitelj na 2razredni šoli v Dragatušu. Gđč. Franja Šetina, učiteljica pri sv. Križu poleg Turna. — V Velesovem je umeščen pomožni učitelj gosp. J. Likosar, in v Žabnici pri Loki g. J. Jeglič, poprej pri sv. Kocijanu pri Turjaku. G. Štefan Francelj, učitelj v Št. Vidu na Ipavskem v Studeno; g. Kete pa je na svojej službi v Zagorji (na Pivki) postal definitivén.

☛ Današnjemu listu je pridjana priloga „Slovenskih pisank“ g. Matej Grubbauer-ja v Lincu.